

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

עמותת ארגון המדריכים
והיוצרים לריקודי עם

גליון מס' 116 | נובמבר 2024

לקבלת עתון לתיבת האימיל לחצו כאן

העמותה
לתיעוד ושימור
המחול הישראלי

טיולי ג'ים גולד 2025 ריקודי עמים בינלאומיים

הטיולים שלנו מיועדים לרקדני ריקודי עמים, לאלו שלא רוקדים, וכל מי שאוהב טיולים ותרבות

www.jimgold.com

פרו

נסקה ואמזונס של פרו

2025 במאי 21-30

לימה, קוזקו, מאצ'ו פיצ'ו,
פונו, העמק הקדוש, אגם
טיטיקקה, יער האמזונאס,
נסקה

ישראל

2-3 במרץ 2025

ירושלים, מצדה, תל אביב,
גליל, חיפה, צפת ורמת הגולן.
בהובלת לי פרידמן
וג'ו פרידמן.

יוון ואיי יוון

4-17 באוקטובר 2025

אתונה, נאופליה, ספרטה,
אולימפיה, דלפי, מטאורה,
מיקנה ואפידאורוס. שיט באיי
יוון: מיקנה, כרתים, רודוס,
פטמוס וקוסדסי.
בהובלת לי אוטרהולט ומרולה
קונטי.

בולגריה

4-15 באוגוסט 2025

סופיה, פלובדיב, וליקו
טורנובו, פסטיבל
קופריבשטיצה (מתקיים כל 5
שנים).
בהובלת ונטסי מילב.

טורקיה

17-31 באוקטובר 2025

איסטנבול, אנקרה, קפדוקיה,
פמוקלה, איזמיר, קוסדסי,
פרגמון, טרויה, צ'נקלה
ובורסה.
בהובלת לי אוטרהולט.

**הרשמה לסיוה שריינו לי מקום!
תשלום ראשון - \$ 200**

Jim Gold International, Inc.,
497 Cumberland Avenue, Teaneck,
NJ 07666 U.S.A. (201) 836-0362

www.jimgold.com

Email: jimgold@jimgold.com

מורה לריקוד, לתנועה, מחול

יש לנו בשבילך ביטוח לאחריות מקצועית

הביטוח שלנו נותן לך:

ביטוח חבות
מעבידים

ביטוח
לרכוש

ביטוח אחריות
מקצועית

ביטוח צד
שלישי

ביטוח הגנה
משפטית

ביטוח ופיננסים

טלפון: 04-6388052 | www.rap-bit.co.il
רחוב המייסדים 22, בנימינה

אנחנו מבטחים את העוסקים בתחום הריקוד המחול והתנועה כבר יותר מ-30 שנה
לפרטים ולהצטרפות לתוכנית הביטוח המיוחדת שלנו פנו:
דביר רפ - 050-9789719, dvirr@rap-bit.co.il

מאזן את הרפ בביטוח ובפיננסים (מאז 1978)

REGISTERED CHARITY
NUMBER 1206015

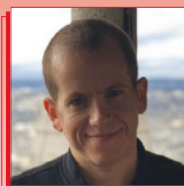
4-8 August
2025

מחול EUROPA

Book Now!

info@idi.org.uk
www.idi.org.uk

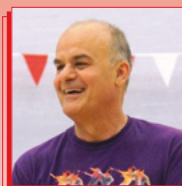
University
of Surrey

Michael
BARZILAI

Sharon
ELKASLASSY

Shmulik
GOV'ARI

Yuval
TABASHI

Dado
KRAUS

Yael
YAAKOBI

BOOK BY
31 JAN 2025
FOR £35 OFF!

העמותה לתיעוד ושימור המחול הישראלי

א נחנו שמחים להודיע על הקמת "העמותה לתיעוד ושימור המחול הישראלי".

יש לנו תוכניות רבות ואנו קוראים לכל מי שהתחום יקר לליבו, להצטרף ולתמוך בהגשמת תוכניותינו:

<https://bit.ly/40G98O5>

העמותה לתיעוד ושימור המחול הישראלי

ASSOCIATION FOR THE DOCUMENTATION
AND PRESERVATION OF ISRAELI DANCE

(ע"ר: 580794311)

מנהלים שותפים:

ירון מישר

שלמה ממון

יו"ר: סרגי רוזנבוים

ועד מנהל: ד"ר רונית תמיר-רון, יעל מיר
ועדת ביקורת: אנדרה שור, אבי ברנס

פעילויות שבכוונת העמותה לבצע

1. תיעוד ושימור
 - ריקודי עם לקהל הרחב.
 - ריקודי עם לבמה של להקות המחול הישראלי.
2. הקמת אתרי מרשתת (אינטרנט) ו/או שכירה של שירותי אתרים קיימים בהם יאוכסן כל המידע על ריקודי העם (לקהל ולבמה), מאז תחילתם ב-1924 והלאה.
3. הנגשת המידע לכל ציבור המשתמשים בישראל ובעולם, ברובו המוחלט ללא תשלום.
4. איתור ותיעוד כתבות, מסמכים, תמונות וסרטוני וידאו, מכל הגורמים שייאותו לשתף פעולה, והעלאתם לאתרי מרשתת (אינטרנט) כך שיהיו נגישים לכל הציבור בישראל ובעולם.
5. רכישת סרטונים, תמונות ותעודות מגורמים מהם לא ניתן לקבל ללא תשלום.
6. הקמה ותחזוקה של מאגר מידע של מדריכים לריקודי עם וכוראוגרפים למחול ישראלי (פרטים אישיים ופרטי התקשרות: טלפון, כתובת דוא"ל וכו') כדי לאפשר יצירת קשר איתם.
7. הקמה וניהול של מאגר מידע של כל החוגים, ההרקדות וההשתלמויות לריקודי עם ישראליים בישראל ובעולם.
8. גיוס כספים מציבור הרוקדים בישראל ובעולם, באמצעות אתר מרשתת (אינטרנט) ייעודי, מיזם (פרויקט) "מימון המונים", תמיכה ציבורית וממשלתית ותמיכתם של גורמים נוספים.
9. תמיכה בלהקות מחול, יוצרים וכוראוגרפים של להקות מחול, מפגשים, ימי עיון, קורסים, השתלמויות, אירועי מחול, פסטיבלים ומיזמים (פרויקטים) מיוחדים
10. קידום שיתופי פעולה עם משרדי הממשלה להקמת "בתי ספר רוקדים" ברחבי הארץ.

מדינת ישראל
משרד המושתים - רשות התאגידים
רשם העמותות

תעודה לרישומה של עמותה

(לפי חוק העמותות, התש"ס - 1980)

זאת לתעודה כי
העמותה לתיעוד ושימור המחול הישראלי (ע"ר)
נרשמה כעמותה

מטרותיה העיקריות הן:
תיעוד ושימור המחול הישראלי על ידי הקמת מאגר מידע (DATABASE) בו יאוחסן המידע על ריקודי העם לקהל ולבמה מאז תחילתם בשנת 1924 ועד לעתיד הרחוק, ולהנגיש אותו לציבור בארץ ובעולם.

מספרה: 580794311

תאריך: 03/07/2024
כ"ז סיון תשפ"ד

שולי אבני שוחם, ע"ד
רשמת העמותות
ראש רשות התאגידים

חופק ב 11/08/2024
בוצע על ידי בנימין למקין, ע"ד

העמותה לתיעוד ושימור המחול הישראלי
ASSOCIATION FOR THE DOCUMENTATION
AND PRESERVATION OF ISRAEL DANCE

הפרס ע"ש יצחק נבון לתיעוד ושימור המחול הישראלי

שייך לכולנו

מכורים לריקודי עם?
חשוב לכם לשמר את ריקודי העם ולהעבירם לדורות הבאים?
בואו להוסיף לבנה שלכם ולתמוך במפעל התיעוד לריקודי העם

<http://bit.ly/3a5e9oY>

VIP אנא תמכו בנו,
הצטרפו כמנויי

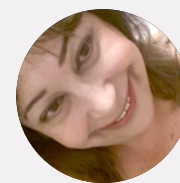

הוסיפו "אבן קטנה"

שלכם לקירות הבניין

של התיעוד והשימור

איריס לויטן
צילומים: איריס לויטן

מלב אל לב להתנדב

עדי וציפי אתירם מדריכים רוקדים עם מוגבלויות

בתאריך 21.3 מציינים יום תסמונת דאון הבינלאומי. התאריך נבחר לציין הכרומוזום ה-21 בעל 3 עותקים (במקום 2) שגורם לתסמונת דאון.

ציפי אתירם

עדי אתירם

צעדה תימנית, "שיכול חילוף", "דילוג" - אלה הם מושגים מקצועיים הנשמעים מדי ערב בחוגים לריקודי עם בארץ ובעולם.

בהרקדה אחת בראשל"צ, תשמעו מונחים אחרים, ריקוד חדש נלמד לגמרי בצורה אחרת כיאה למציאות אחרת. מדובר בהרקדת ה'ביבי' של **ציפי ועדי אתירם** לרוקדים בעלי מוגבלות התפתחותית הלוקים בתסמונת דאון.

"כדי שיהיה להם קל להבין ולרקוד נכון, אנחנו מסבירים להם במונחים מחיי

היוםיום, למשל, להסתובב ימינה, סביב כתף ימין ואם יש צורך, גם ניגשים ומסובבים אותם לכיוון הנכון", משתף אותנו עדי בשיטת הלימוד השונה, שפיתח במהלך השנים, תוך כדי עבודה, תוך כדי תנועה תרתי משמע, יחד עם אשתו ציפי.

כ-15 שנים מדריכים בני הזוג אתירם, ריקודי עם ללוקים בהתפתחותם. 4 שנים קודם לכן, החלו להדריך יושבים על כיסאות גלגלים.

הרומן של ציפי ועדי עם רוקדים מעוכבי התפתחות, החל בעקבות הצלחתם האדירה עם רוקדי הגלגלים, שפרצה את גבולות ראשל"צ, והגיעה לאשדוד. האתירמים הוזמנו לפגישה עם מנהלת סניף אקי"ם באשדוד, **אתי מדמוני** ז"ל. בפגישתם התבקשו להפעיל בעיר חוג לבעלי צרכים מיוחדים, אפיק חדש עבורם.

"אתי ידעה שאין לנו ידע בתחום, ודווקא בגלל זה, רצתה שנעבוד עם אקי"ם. ממש התעקשה. נעתרנו לבקשתה, בלי שהיה לנו מושג קלוש... ממש נזרקנו למים. למים עמוקים מאוד..." משחזרת ציפי.

וכך, במשך 8 שנים השקיעו את ליבם ונשמתם בפעילות האשדודית, פתחו בפני החניכים אופקים חדשים שכללו חוויות מרגשות של לימוד ריקודים, מופעים, כולל מופע בפסטיבל כרמיאל.

כשנכנסתי לאולם ההרקדה בראשל"צ, ממבט ראשון נראו לי הרוקדים דומים אחד לשני במראם החיצוני: מבנה גוף מלא, פנים מעוגלות, אף פחוס, ועיניים מלוכסנות. אולם מהר מאוד, בהכוונת ציפי ועדי, מתנדבים-רוקדים, והורי הרוקדים, התוודעתי מקרוב לכמה וכמה מהם וגם לשוני הפיזי ביניהם.

**"במסירות ובסבלנות
אין קץ, רגישות, דאגה
ואהבה אליהם -
ל"ילדים", כפי שמכנה
אותם עדי בעיניים
בורקות, באהבת
אב לבניו ולבנותיו -
מקדישים להם ציפי
ועדי, מדי שבוע בשבוע
ממיטב מרצם וניסיונם."**

במסירות ובסבלנות אין קץ, רגישות, דאגה ואהבה אליהם – ל"ילדים", כפי שמכנה אותם עדי בעיניים בורקות, באהבת אב לבניו ולבנותיו – מקדישים להם ציפי ועדי, מדי שבוע בשבוע ממיטב מרצם וניסיונם. במו עיניי, ליבי, והלחלוחית שבעיניי, זכיתי לראותם יוצרים יש מאין בהרקדה זו. התפעלתי מיכולות הרוקדים, הממושמצים והצמאים ללמוד ולהצטיין. התרגשתי לצפות בהם. אווירה רגועה ותחושה נעימה באוויר גרמו לי להרגיש ממש בנוח להצטרף למעגל.

בלב רוגש רקדתי ליד ציפי, כל העת לא מאמינה למראה עיניי, כשמצידה האחר **תומר גרופי** (35) שיתחוויר לי בהמשך, שזהו מקומו הקבוע.

קוד למידה מעניין נוסף בשיטת הלימוד של אתירם, הינו "לזרום" עם הרוב: "כשאני מבחין", הוא אומר, "שלמרות שביקשתי להתחיל ברגל שמאל, רובם מתחילים ברגל ימין – אני זורם איתם, משנה את ההחלטה המקורית, ובעקבותיהם כולם מתחילים ברגל ימין".

סוד הצלחת שיטת לימוד זו מבוסס על עיקרון חשוב מאין כמוהו: דיבור אל החברה האלה בגובה העיניים: "היו לי הרבה בעיות בתחילת הדרך", מגלה אתירם. הייתי מעיר להם 'אתה לא יודע', 'אתה לא רוקד נכון', הם נעלבו, היו שבכו. הרגשתי נורא. המסקנה: אסור לדבר אליהם ככה. מהטעויות למדתי שצריך להיות שווה להם, ולשמור על כבוד הדדי."

ציפי אתירם ותומר גרופי

גבי גרופי, אבא של תומר

מפה נבע, בין השאר, הצורך של עדי לרכז את החומר המעשי שחווה בשנות פעילותו, לגבשו לכתובים, ולהוציא לאור ספר-עזר למדריכים.

החלום שלי, להפיץ זאת ברבים, למען תורחב תנועת ה"רוקדים עם הצרכים המיוחדים" בכל רחבי הארץ, פורש בפני עדי את חזונו. "הספר נכתב, בין השאר, למנוע מאחרים לבצע את אותן הטעויות שעשיתי אני תוך כדי עבודה". הנה 2 סרטונים שצולמו בפסטיבל אשדודאנס

<https://youtu.be/d-n9WnDq7Uk>: 2024

<https://youtu.be/mYwHQbrlHc>

תומר גרופי אינו מדבר, כי נולד כשחבל הטבור כרוך סביב צווארו, אך הוא מבין הכול. "לתומר יש שפת ג'סטות", מסביר אביו גבי, הורה מתנדב בכל רמ"ח אבריו, "אב השנה" קוראת לו ציפי, הצופה כיצד הוא מתקשר עם בנו בכורו. "כמו שיש שפת סימנים ללוקים בשמיעתם, כך יש גם שפת ג'סטות" (העברת מסרים באמצעות תנועות, מחוות גוף – א.ל.), מסביר גבי.

ליבי יצא אל תומר בעת ההרקדה. הוא לא זז מציפי, רוקד קרוב אליה, ועוקב בעיניו הפקחיות אחר כל צעד שלה, מקפיד בדיוקנות ובסבלנות על כל תנועה. "רואים את השאיפה שלו להצטיין", מציינת ציפי בקורת רוח.

גם **ויקי לופו**, בת גילו של תומר, שהופיעה בריקוד עם **אנה ארנוב** בתוכנית הטלוויזיה של **גיא פינס**, מאוד אוהבת לרקוד. לדברי אימה **עליזה**, ויקי מחוברת לריקוד בנשמתה: "כל השבוע מחכה בכליון עיניים ליום ההרקדה. זה עושה לה כיף, כך היא מוציאה אנרגיה ונהנית גם מהחברותא. גם בבית, כשהיא שומעת מוסיקה שהיא אוהבת, היא מתחילה לרקוד".

"ליבי יצא אל תומר בעת ההרקדה. הוא לא זז מציפי, רוקד קרוב אליה, ועוקב בעיניו הפקחיות אחר כל צעד שלה, מקפיד בדיוקנות ובסבלנות על כל תנועה. 'רואים את השאיפה שלו להצטיין', מציינת ציפי בקורת רוח."

ישראל קדוש (39) ואימו אליאן

ישראל קדוש (39) ועודד נפתלי (34) חברים גם מעבר לשעות ההרקדה ושותפים להישגים אישיים נאים גם הודות לריקוד.

הריקוד מפתח, בין השאר, יכולת למידה וזיכרון, ביטחון עצמי ואמונה בעצמך, ומשמש קרש קפיצה למיומנויות עצמאיות ושילובם של חברי הקבוצה בחיי הקהילה, משאת נפשם של ההורים המודאגים.

"כתוצאה מלימוד הריקודים, עודד ראה שיש לו יכולת לימודית, וזיכרון מפותח והצטרף ללימודים אקדמאיים", מספר גבי גרופי.

אכן, לעודד נפתלי תואר ראשון רב-תחומי במדעי החברה מאוניברסיטת בר אילן. ישראל קדוש לומד באותו מסלול בדיוק, זו השנה הראשונה במסגרת "פרויקט עוצמות", המשלב סטודנטים עם מוגבלות שכלית באקדמיה.

יש לציין, כי על פי מחקר, שנערך בחוג לחינוך בבר אילן, שפורסם והוצג לפני כשנתיים גם בפני רעיית נשיא המדינה, **מיכל הרצוג**, יש עלייה במנת המשכל של הסטודנטים הללו במהלך לימודיהם.

"ישראל, מאובחן כטעון שיקום, לא פיגור", מסבירה אימו אליאן, מתנדבת בעמותת אק"ם, סניף ראשל"צ, "וככזה הוא עובד בסניף איקאה בעיר. עצמאי, מתפעל מחשב, טלפון נייד, ויש לי הרבה נחת ממנו", היא מספרת בגאווה מחויכת.

עודד נפתלי וישראל קדוש זכו בשתי מדליות זהב בתחרות שחייה בינלאומית שנערכה בברלין, גרמניה. בשיחה קצרה, מספר לי ישראל בחיוך מבויש על אהבתו לריקוד כמו גם למשחק הכדורגל: "אפילו שיש לי כאבים בברך, אני בא להרקדות", מציין ישראל בסיפוק.

לפני 3 חודשים השתתף עודד בטקס הענקת התואר באוניברסיטת בר אילן יחד עם 5 סטודנטים נוספים. כששירת בצה"ל, היה מבין מקבלי אות החייל המצטיין מטעם נשיא המדינה.

"הכול התחיל, בעצם מאהבתי לרקוד ריקודי עם", משתפת אותנו ציפי על תחילת דרכה הריקודית. "הדבקתי את עדי ב'חידוק' הזה, ולשמחתי, בהמשך, הצטרף אליי להרקדות".

עדי התאהב במחול, נכנס חזק-חזק לעובי הקורה של הריקודים, השקיע בלימודם, ובמקביל רקד גם בהרקדה מעורבת עם כסאות גלגלים. מכאן דרכו של עדי אתירם היתה קצרה לעבור קורס הדרכה אצל עדנה קווה, בגבעת וושינגטון.

"יש לציין, כי על פי מחקר, שנערך בחוג לחינוך בבר אילן, שפורסם והוצג לפני כשנתיים גם בפני רעיית נשיא המדינה, מיכל הרצוג, יש עלייה במנת המשכל של הסטודנטים הללו במהלך לימודיהם."

**"בראש"ל"צ כ-5,000
בתי-אב עם ילדים
בעלי צרכים מיוחדים.
כמעט 50% מהם הן
משפחות יחידניות,
זאת אומרת: 'בן הזוג,
התעייף, התאדה',
ולכן, לבן הזוג הנותר,
קשה שבעתיים".**

בהמשך, התמקצע בקורס לאוכלוסייה לצרכים מיוחדים, כולל לעיוורים ולכבדי ראייה, לכיסאות גלגלים אצל גלית בן חיים ואורלי באור ז"ל, מייסדת תנועת המחול על גלגלים בסמינר הקיבוצים, ולריקודי ילדים אצל ד"ר לוי בר גיל. במסגרת השלמת הכשרתו בעולם המחול הקסום שאך נחשף אליו, סיים גם קורס לכוריאוגרפיה אצל שלמה ממון באוניברסיטת תל אביב. (כל סיום קורס הדרכה כלשהו, מקנה לבוגרו זכות חברות בארגון המדריכים, א.ל.).

עדי אתירם, מסתבר, לא הסתפק רק בידע ההדרכתי. הוא פנה גם לצד היצירתי - אמנותי - ההשראתי ונתגלה כשרונו גם כיוצר מגוון. חיבר ריקודים לזוגות, למעגלים, לילדים, ואף אחראי על התאמת ריקודים ליושבים על כסאות גלגלים ולצרכים מיוחדים.

כתוצאה מניסיונם של הזוג המיוחד והיצירתי הזה, ציפי ועדי המלאכים, העמלים כנמלים חרוצות יום יום בעבודת קודשם זו בצנעה ובהרמוניה זו עם זה, הרגישו השניים בשלים להעביר בעצמם קורס הדרכת ריקודי עם לאוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים.

הריקוד מפתח, בין השאר, יכולת למידה וזיכרון, ביטחון עצמי ואמונה בעצמך, ומשמש קרש קפיצה למיומנויות עצמאיות ושילובם של חברי הקבוצה בחיי הקהילה, משאת נפשם של ההורים המודאגים.

בין תכני הקורס, שילבו גם הרצאה מאלפת של גבי גרופי, איש מחשבים במקצועו, בעקבות ניסיון חייו בהתמודדות היומיומית עם בנו, תומר. דברים מרתקים שלרובם זכיתי להאזין, המאירים אור על דרכי ההתמודדות עם הגבלה התפתחותית של תינוק שנולד, מרגע קבלת הבשורה ובכל יום. יחד עם אשתו דליה, אשת אקדמיה מצליחה, מגדל גבי 3 בנות (שתי משפטניות וסטודנטית) אחיות לתומר הבכור. גבי גרופי מספק לנו נתונים מאלפים: "בראש"ל"צ כ-5,000 בתי-אב עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים. כמעט 50% מהם הן משפחות יחידניות, זאת אומרת: 'בן הזוג, התעייף, התאדה', ולכן, לבן הזוג הנותר, קשה שבעתיים".

מעבר לתרומה המיידית של הריקוד עבור החניכים, שבאה לידי ביטוי במפגש חברתי כיפי מלווה בצלילים, שיפור מרחב התנועה וקשר הדוק למדריכים הכה אהובים עליהם, שמו להם המדריכים למטרה - כפועל יוצא מהתכונות הנרכשות במשך שנים במהלך ההרקדות - את שילובם של החניכים באופן עצמאי בחיי הקהילה. דבר העולה בקנה אחד כמובן, עם משאת נפשם של ההורים, בבחינת חלום שהתגשם.

המיומנויות שרכשו ילדיהם הן בחוג לריקודי עם, והן בחוגי השחייה והבאולינג, בהם הם משתתפים הביאו אותם לפיתוח הביטחון העצמי, להגברת הדימוי העצמי, אמונה בעצמם וביכולות שלהם, יצירת יחסי אנוש ושמירה עליהם, סבלנות וסובלנות, משמעת עצמית, כבוד לזולת, קבלת האחר, שירות צבאי בצה"ל, ולאחריו, יש להם מסגרת וסדר-יום: עבודה, חוגים, לימודים גבוהים.

כולם למדו משמעותו של ערך הכסף, מתפעלים טלפונים ניידים, בתהליך ארוך, שלולא הרצון שלהם ושיתוף הפעולה מצידם, לא היינו יכולים להגיע להישגים אלה, מסביר גרופי. "אנשים גדולים מהחיים", מתאר גבי בהערכה ענקית את פועלם של האתירמים.

מהפכנים מקצוענים, אוטו דידקטיים, שרכשו את הידע שלהם תוך ניסוי וטעיה במהלך השנים והעלו אותו על הכתובים.

אלו הם רק חלק משמות התואר בתיאור מפעלם המקודש, להם זוכים בני הזוג האהובים מהורי הרוקדים, ומהמתנדבים היקרים, שזכיתי לפגוש תוך כדי ההרקדה: **אהובה, יהודית, רוזה ומשה קדם** ומפעילי **אקי"ם**, "נוצרו בינינו יחסים קרובים, ממש כמשפחה, 24/7, אף פעם לא התווכחנו", מתאר גבי את רקמת היחסים המשולבת בין ציפי ועדי לבין הנפשות הפועלות העוטפת באהבה את החניכים.

מטבע הדברים, נדרשת עבור הרוקדים הללו התאמה תנועתית המחייבת שינוי ריקודי של צעדים ותנועות מקוריים ורישומם בצורה מסודרת. "אנחנו זוכים להבנה מלאה מצד מחברי הריקודים", מסביר עדי.

בנוסף, במהלך השנה עובד הזוג אתירם גם על הכנה כוריאוגרפית לריקודי הופעות. "הידע שרכשתי בקורס יסודות הכוריאוגרפיה אצל שלמה ממך מאוד עוזר לי", מדגיש אתירם. כך למשל, במסגרת פסטיבלי המחול כרמיאל ואשדודאנס, זוכים החניכים לאהדה ומרגשים את קהל הצופים בכל פעם מחדש.

יש לציין, שלולא רגישותם של המנהלים האמנותיים בכרמיאל - בזמנו **שלמה ממך**, וכיום **גדי ביטון** - ובאשדוד **אבי לוי**, זה לא היה קורה.

אני זוכרת שנכחתי באולם במופע ריקוד בשם "קרמלה" לזכרה של אורלי באור, שהתקיים בחנוכה 2022 בניהולו האמנותי של שלמה ממן. בתצלום מההופעה אפשר לראות את תומר גרופי אחוז בידה של ציפי כמו בהרקדות השבועיות.

"הרצון של תומר לדעת את כל הצעדים, הוא אדיר", אומרת ציפי על החניך שלה שהוא מהמצטיינים והשאפתניים, ורעד קל בקולה. "אין אפשר שלא להתרגש מהעובדה, שלפעמים, כשחסרים רוקדים, תומר בלי מילה, מתיישב בצד, מפנה ברגישותו הרבה מקומו למישהו אחר". זו ההרקדה היחידה, כך נראה, שחסרות בה רוקדות.

"בשלב מסוים, משראיתי עד כמה ציפי עובדת איתם מאוד יפה, נשארתי אני קצת מאחור, על תקן יועץ", מפרגן עדי לזוגתו באהבה בלתי מוסתרת כשזיק נוצץ בעיניו. לולא היחס האוהב והמפרגן, הכבוד וההערכה, קודם כול ביניהם, אחד לשנייה, לא היה מבשיל מפעלם המקודש למה שהוא היום.

בצל יום השנה לאסון ה-7 באוקטובר, בתקופה כאובה זו, שבה כולנו מייחלים לשובם של אחינו החטופים, יותר ממחמם את הלב להיווכח במו עיניי במפעל חייהם המרגש של ציפי ועדי אתירם.

ובנימה אישית: זכיתי להיטמע ב"שתי נשמות יצאו בריקוד קטן...", בנשמות הטובות החייכניות, הרגועות, הסבלניות והלבביות, להישאב לעולמן. כאן החלטתי – תוך כדי עיכול הפלא שראו עיניי וכפועל יוצא, תוך כדי כתיבת הכתבה – להתנדב, לקבל אהבת חינם על מלא, ובהמשך – להיערך ולעבור קורס הדרכה בתחום.

"המיומנויות שרכשו ילדיהם הן בחוג לריקודי עם, והן בחוגי השחייה והבאולינג, בהם הם משתתפים הביאו אותם לפיתוח הביטחון העצמי, להגברת הדימוי העצמי, אמונה בעצמם וביכולות שלהם, יצירת יחסי אנוש ושמירה עליהם, סבלנות וסובלנות, משמעת עצמית, כבוד לזולת, קבלת האחר..."

דוד בן אשר

הצעד התימני האוניברסלי של ישראל יעקובי על מורשתו התימנית של ישראל

ישראל יעקובי
בהדגמת ריקוד עם
תלבושת תימנית

ההוויה התימנית נטועה בו משחר ילדותו. זוהי תחושה בסיסית, הרגשה מולדת, נטייה רוחנית, נפשית, תוחלת חיים, שלמות האישיות, הרצון העז לשימור המורשת, התרבות המשפחתית, החברתית, הלאומית. זה קשור למנהגים, לאוכל, להוויי החיים, למסורת, לאנשים הקרובים, לזיכרונות עמוקים, לידע ההיסטורי, לצלילים, למנגינות, לחוויות נעורים ומעל כל אלה לצעדי המחול התימני, לריקוד הפולקלורי, לתנועה הייחודית, לשילוב המופלא של הצעד והמנגינה, האופייני למורשתו האוטנטית.

ישראל יעקובי – הרקדן, היוצר, המדריך, איש הארגון, שכל הנאמר בפתיח בכתבה זו, הם חלק אינטגרלי מחייו, מתפישת עולמו, ממאוויו המקצועיים, האמנותיים, וההיסטוריה האישית המלווה אותו כל 77 שנות חייו.

סיפור החיים הזה של ישראל יעקובי שזור כולו במסר האישי שהוא מקרין על סביבותיו, שכל כולו – מורשת יהדות תימן. זאת הוא עושה תוך העלאת קרנה של התרבות עליה גדל ואותה ספג מיום היוולדו, ואותה הוא טורח להשביח ולהפיץ בעולם כולו. ישראל מרגיש עצמו כנושא הדגל ברחבי ישראל ומדינות רבות ברחבי תבל, כמוביל באדיקות יתרה, בכל תקופות חייו, את המיוחד והנפלא של יהדות תימן, מערש קיומה בתימן הרחוקה עד ימינו אלה.

גם אחרי עשרות שנים של מגורים ופעילות בלוס אנג'לס בארה"ב, הוא מעיד על עצמו כישראלי במהותו, בנשמתו, באהבתו, ובהווייתו. כך קשור הוא בכל נימי נפשו לתימניות הישראלית וגם האוניברסלית על מכמניה הנצחיים.

ישראל יעקובי נולד בישראל בשכונת התימנים שעריים, ברחובות, לפני 77 שנה. 8 ילדים הם היו להוריהם **עואמי ניסים** וברכה כהן שעלו מתימן בשנות ה-20 של המאה הקודמת.

ישראל מספר:

ה יינו 8 ילדים. אני אמצעי עם חמדה התאומה שלי. אחרי ביה"ס העממי נשלחתי לקיבוץ נחל עוז בעוטף עזה. רוב המשפחות מרובות הילדים (רובם יוצאי עדות המזרח) שלחו אז בזמנו את ילדיהם להתחנך בקיבוצים, בתנועת נוער "כילדי חוץ", ואני נשלחתי לקיבוץ נחל עוז שם קיבלתי משפחה מאמצת שהייתה טובה עבורי.

בביה"ס היסודי בשעריים גדלתי במסגרת מאוד דתית, והמעבר לקיבוץ היה עבורי שינוי רדיקלי.

כנער בנחל עוז העברתי שנות חינוך מגיל 14 עד 18. אני יכול לומר שאלו היו שנותיי הטובות ביותר כנער. גרתי בתוך הנופים והטבע, רכשתי ערכים והשכלה, התגבשתי חברתית ועוצבה אישיותי לקראת החיים.

בקיבוץ, התוודעתי לראשונה לריקודי העם. יוסי אבוהב ז"ל, המדריך מבאר שבע, הגיע לקיבוץ להדריך קבוצת רוקדים. זו הייתה קבוצה של בנות בלבד ואני, הבן היחיד בקבוצה. בלטתי בכישורי הריקוד שלי ויוסי החליט לשלוח אותי לקורס מדריכים בבאר שבע. קורס של שנתיים, אותו סיימתי בהצלחה עם תעודת מדריך מוסמך לריקודי עם.

הדרכתי תיירים ומתנדבים וארגנו פעולות תרבות לאורחים שהגיעו לביקור מחו"ל. עוד זכור לי בקיבוץ הסוס "אביר" שעליו רכבתי כל יום שבת, ואיתו יצאתי לטיול עם כלב הזאב מצויד ברובה אוויר רמינגטון כספורט קליעה למטרה.

בין לבין סיימתי גם קורס מצילים והשתתפתי בצליחת הכנרת, וכך גם עבדתי כמציל תקופה מאוחרת יותר לפרנסתי.

סיימתי את י"ב בקיבוץ והתגייסתי לנח"ל, לגרעין נחל עוז. טירונות במחנה 80. נשלחתי לקורס צלפים באולגה ואח"כ לקורס מכ"ם בשבטה, אותו סיימתי כחניך מצטיין. נשארתי להדריך בבסיס את חניכי קורס המכ"ם.

בשנת 1967, בהמתנה למלחמת ששת הימים. אני כסמל מחלקה עסקנו בתרגול טיהור תעלות עם סימולציה של מתחם "אום אל כתף". מהתרגולות עלינו לאל עריש. התפקיד שלי היה פטרולי לילה בין עזה לאל עריש. עשיתי שם 6 חודשים ב"קבע דפוק" ואז שוחררתי מהצבא.

חזרתי לקיבוץ נחל עוז והתקבלתי כחבר קיבוץ. החלום שלי היה ללמוד תואר ראשון. הקיבוץ לא אישר לי לצאת ללימודים מה שהביא לעזיבתי את הקיבוץ. חזרתי הביתה לרחובות, לשכונת שעריים, בניסיון להגשמת החלום האחר – "להיות רקדן".

באותה תקופה כבר בלטתי בכישורי הריקוד שלי אבל החלום שלי היה להיות רקדן מקצועי. אחותי יוני היתה אז מאוד מפורסמת בארץ והיא עזרה לי בתחום זה מאוד. בסופו של דבר עברתי את הבחינות למחזמר "הלו דולי" והופעתי עם אחותי על אותה הבמה, במשך תשעה חודשים, בתיאטרון "אלהמברה" ביפו בהנהלת גיורא גודיק ז"ל.

תחילת עידן אמריקה

ישראל יעקובי ואביו

הגשמתי את החלום להיות רקדן מקצועי. מיציתי את עצמי בשטח המחול, עכשיו שאפתי להתקדם בתחום האקדמאי והבנתי שהמקום הראוי לכך הוא ארצות הברית. אחי הגדול רחביה היה החלוץ הראשון שלנו בחו"ל והוא זה שסידר לי ויזה עם כרטיס טיסה לארה"ב ללימודים. גרתי בלוס אנג'לס וסיימתי תואר ראשון באוניברסיטת "נורד רידג" בנושא חינוך גופני ופיזיותרפיה.

בהתחלה לקחתי קורסים באנגלית ונאלצתי כמובן למצוא דרכי פרנסה ועבודה לקיום עצמי. מימשתי את ההכשרות שקיבלתי בתחום המחול ופתחתי חוגים לריקודי עם ישראליים. עבדתי גם כמציל בבריכות המקומיות. פיתחתי את חוגי הריקודים להיקפים גדולים.

דיזנגוף הכתיר אותה למלכה

היפהפיה מחרם התימנים – היום אם לשבעה בשעריים

מאיר דיזנגוף - השר ליהודים מאזרחים

מאיר דיזנגוף והכתר שהניח לראשה

הצייר רובין, וברוך אגדתי, וכולם הסייכו על אחותי. והיה לנו אחד בסכונה. דנוך. סמו. זכרנו לברכה: המיד היה מורח עצמו בנפת והיה סמל תפקיד של עבד כושי

מאיר דיזנגוף והכתר שהניח לראשה

והתאוש אני רואה. שדנוך זה צועק: הרי כה כה מלכת אסתר! מאיר דיזנגוף ר' הועדה החליטו! מה אניך לך - ולתימנים והיה צולה ושפחה.

אברהם פלג, עיתונאי של "הפועל הצעיר"

פרודוקציה תמונות: הבח שושה 0507201331 (הבח הקסום ששריין לא נולדה)

עיתון בשנת 1948

כתבה על ברכה כהן, אמו של ישראל

הגשמתי את החלום להיות רקדן מקצועי. מיציתי את עצמי בשטח המחול, עכשיו שאפתי להתקדם בתחום האקדמאי והבנתי שהמקום הראוי לכך יהיה ארצות הברית.

רוקדים

יוני, אחותו של ישראל יעקובי, רקדנית ראשית בלהקת עינבל

בזמנו התעוררו ועלו גם חיכוכים ובעיות.
למשל השאלה "מהו ריקוד עם ישראלי".
יואב אשריאל ניסה למנוע הפצת ריקודים תוצרת חו"ל.

ישראל ואחותו רוני

הייתי מיוזמי המחנות לריקודי עם בחוף המערבי של אמריקה. במגביל, ארגנו משה אסקיו ודני עוזיאל את המחנות בחוף המזרחי. צוות המדריכים שהזמנו מהארץ, עבדו באותה הנסיעה במחנות בשני צידי היבשת*.

סיימתי את לימודי ב-1975 ונישאתי לרחל, רעייתי הראשונה. נולדו לנו שלושה ילדים - אורן, רונית ואילן. כיום אני חובק 8 נכדים ונין אחד.

לימים התגרשתי, נישאתי בשנית למישל ולנו בן ליאור ובת מאיה. אני נשוי באושר עד היום הזה, לאישה הכי מקסימה בעולם.

ישראל ומישל יעקבי ערב החינה

* ישראל יעקובי יזם, הקים וניהל במשך עשר שנים (1989-1998), מחנה ריקודים בשם פינג'אן, שהתקיים בקליפורניה, בחוף המערבי של ארה"ב, בשיתוף פעולה עם משה אסקיו ו"הורה כייף" בחוף המזרחי. מחנה ריקודים זה היה אירוע שמשך אליו רקדנים מכל העולם. הדריכו בו מיטב המדריכים מישראל וארה"ב.

ריקודי העם - מפעל חיים

הוזמנתי ל"בלו סטאר" בצפון קרוליינה - מחנה ריקודים יהודי של שבוע ימים, בניהול של פרד ברק. אני הוזמנתי להדריך ריקודי עם חדשים מהארץ ובנוסף, פרד ברק ביקש ממני "משהו בסגנון תימני". החלטתי להכין הופעה עם משהו חדש שלי בנושא "חתונה תימנית". עבדתי עם קבוצת רקדניות, עם תקליט שהבאתי איתי מהארץ של להקת "שכונת התיקווה" עם עפרה חזה.

מאז התמחותי, והשאיפה האישית שלי, היא הקניית המחול התימני. לשם כך גם חיברתי ריקודים לשירים בסגנון תימני. דוגמאות אחדות לריקודים שלי: אחות לנו קטנה, אגדלך, איילת חן, מי לי יתן, אבא שמעון, שופני, שבנו אל ארץ האבות. חיברתי עד היום כ-100 ריקודים. כ-80% מהם בסגנון תימני: <https://bit.ly/4aKbsXQ>

בזמנו התעוררו ועלו גם חיכוכים ובעיות. למשל השאלה "מהו ריקוד עם ישראלי?". יואב אשריאל ניסה למנוע הפצת ריקודים תוצרת חו"ל. יענקלה לוי פתר את הבעיה כאשר לקח ריקוד שלי "אחות לנו קטנה" והציג אותו בהשתלמות של יואב אשריאל כריקוד שלו. כאמור, אני אוהב את הסגנון התימני שהוא נר לרגליי, מבטא את המורשת שלי, מתאים לרקע האישי והמשפחתי שלי

עולים בי זיכרונות, נוסטלגיה - התחושות המבעעות, והכאב של "האפליה העדתית" שגדלתי איתה (לפתע מפסיק ישראל בדיבור, דמעות זולגות על לחייו, מבקש ממחטה. מתאושש, וחוזר לראיון. החיים ממשיכים).

כן, בריקודי עם למדנו באולפן והתחנכנו בארץ לריקודים על שירים בסגנון רוסי, זה היה הדור הראשון של היוצרים. גורית קדמן, רבקה שטורמן ועוד, אבל אלי זה לא דיבר. אני יותר התחברתי למוזיקה ולתרבות עליה גדלתי בבית תימני, עם כל הטעמים והסלסולים.

בזמנו היו בארץ גם יוצרים ממוצא תימני כמו יענקלה לוי, בנצי תירם, מושיקו הלוי ועוד, שאכן תרמו להפצה ושילוב של ריקודי עם תימנים בארץ, אבל לי זה לא היה מספיק. היה לי צורך ודחף לעשות יותר ואז לקחתי את היוזמה והתחלתי ליצור ריקודי

קמפ פינג'אן, 1994

הלוגו של קמפ פינג'אן על הכפתור

ישראל ובנצי תירם ז"ל בתלבושות תימניות, בהופעה בקמפ פינג'אן

באולפן התחנכנו לריקודים על שירים בסגנון רוסי, זה היה הדור הראשון של היוצרים. גורית קדמן, רבקה שטורמן ועוד, אבל אלי זה לא דיבר. לי היה חשוב ביותר לשמר דווקא את מורשתנו - "מורשת תימן".

ישראל וביתו רונית בהופעה בקמפ פינג'אן

עם תימנים על שירים של זמרים כמו ציון גולן:
אבא שמעון, שופני, ראפ תימני. ברכה כהן:
מטר-מטר. עופרה חזה: אחות לנו קטנה.
מיכאל סינוואי: "אגדלך" ועוד... עבורי ריקודים
אלה סגרו את החוסר בריקודי העם שסוף כל
סוף נסגר.

המורשת התימנית כמשימת חיי

הקדשתי את זמני, כישוריי והאמביציה שלי
לחקור את המורשת התימנית, את הפולקלור
היהודי לעומקו. תרבות בת אלפיים שנה. מנהגי
החתונה, החברה התימנית. חקרתי בהיבט
אקדמי, קראתי ספרים, חקרתי את הווידיאו של
גורית קדמון שהיא ערכה בזמנו על תרבות יהודי
תימן. היא תיעדה הכל בסרטונים.

אני הלכתי בדרך שלה ותיעדתי, עם תיירים
שהבאתי לארץ, את התרבות התימנית. אם
זה בחינה באירוע משפחתי, ואם זה באוכל
ומסעדות "ציון" ו"פונדק שאול" בכרם התימני,
אם זה באירוח של צורפים לתכשיטים באיזה
מושב תימני, ואם זה בסיור "במוזאון הארץ"
של המחלקה לפולקלור תימני ועוד. כל זה היה חשוב מאוד לתעד, ללמוד, ובמיוחד לשמר את
מורשת תימן.

הקדשתי את זמני,
כישוריי והאמביציה
שלי לחקור את
המורשת התימנית,
את הפולקלור היהודי
לעומקו. תרבות בת
אלפיים שנה. מנהגי
החתונה, החברה
התימנית.

על בסיס הידע הזה חיברתי את הריקודים
שלי, כעין יצירת שלמות אחת. ערכתי
השתלמויות כאלה במוסדות יהודים עם
הרצאה והדרכה והשתלמויות בארה"ב
והפצתי את רעיונותיי בעולם כולו.

קשה להגדיר בדיוק מה זה ריקוד עם
ישראלי כי לכל אחד יש את הזהות שלו.
לא חשוב איפה אתה גר ואיפה אתה
פיזית, גאוגרפית, אדם מחובר אל עצמו
בלי קשר למקום בו הוא נמצא, אבל הוא
מחובר לעד למורשת אבותיו. במקרה שלי
אני מחובר ל... "טבור האם".

אני פונה פה, בהזדמנו זאת, בקריאה לכל
היוצרים הוותיקים והחדשים שרק עכשיו
התחילו את הדרך: אל תסתפקו ביצירה
של "להיט" חדש ואל "תעתיקו מאחרים",
אלא דרשו יותר מעצמכם, על מנת ליצור
"יש מאין" ולהיות שונה מאחרים. אתם
חייבים לדרוש מעצמכם יותר ראייה לעומק

"ברוח תימנית"
הרקדה וחפלה תימנית

במגרשי הטניס
רביעי
2.8.23
18:00-20:30

בתכנית:

- הרקדה בצעד תימני עם חילה מנחם
- מנחה: אבנר נעים
- חפיקה: אלחוג בן עמי
- ציון גולן בחפלה תימנית
- אורח כבוד: ישראל יעקובי
- בהשתתפות הלחקה התימנית עמקא שחוגגת 50 שנה

ישראל יעקובי | ציון גולן

להקת "עמקא" פועלת בחסות המועצה האזורית חשון אשר הונחה כ-70 רבנים ורבניות מגיל 20 ועד 60. הלחקה זכורה בפרס
"שב"י" בשנה זו. בתוכנית ההלחקה: ריקודים מאת אהודי הקרוב לזמנו וריקודים שנוצרו בארץ. בהם ניתן לראות את השפעת
הריקוד התימני על החפלה הישראלית. | תגול חייסר להלחקה: ציון שלומי

"החפלה התימנית", פסטיבל כרמיאל

קמפ פינג'אן - תמונת המורים (מימין: ישראל יעקובי, משה אסקין, מושיקו הלוי וישראל שיקר)

תמונת היסטורית מקמפ פינג'אן

קמפ פינג'אן, תמונת מחזור

נדדתי הרבה בעולם
והדרכתי בארצות
רבות. אני יכול לומר
בבטחה - העולם
צמא למוזיקה יהודית
ישראלית, לפולקלור
התימני. ראיתי זאת
בביקורי ביפן, סינגפור
טאיוואן, דרום אמריקה
ארצות אירופה,
אוסטרליה, ארה"ב.

של התרבות שאתם קשורים אליה. אם זה מוצא מרוקאי, חסידי, גרוזיני או אחר. אנחנו כולנו יהודים שבאו מכל קצבי תבל לארץ ישראל עם תרבות עשירה. תתרמו את החלק שלכם להעשיר את ריקודי העם בארץ. אתם הדור הבא של ריקודי העם.

נדדתי הרבה בעולם והדרכתי בארצות רבות. אני יכול לומר בבטחה - העולם צמא למוזיקה יהודית ישראלית, לפולקלור התימני. ראיתי זאת בביקורי ביפן, סינגפור, טאיוואן, דרום אמריקה, ארצות אירופה, אוסטרליה, ארה"ב. הדרכתי בסמינרים, מחנות, סדנאות, הכל.

בממוצע מלמדים כ-250 ריקודים חדשים שלנו בכל העולם. נוצרת תרבות ה"ביחד" סביב הלימוד הזה. אף מדינה לא מייצאת את "ריקודי העם" שלה. זה "פוטנט" ייחודי של מדינת ישראל. משום מה דווקא ישראל יוזמת את הפצת הריקודים שלה לכל פינה בעולם.

ביפן קיימת פדרציית ריקודי עם ובאים אליה ללמוד כ-750 איש. 3 סדנאות ביום של תרבות ישראלית. המוזיקה התימנית שונה לאוזן של האירופאי. הם אוהבים את זה כי זה יוצא דופן. למשל צעירים בטאיוואן שאין להם כל קשר לישראל נמשכים לזה וכך כמובן בערים הגדולות בארה"ב במאות מרכזים קהילתיים יהודיים ובשאר ארצות תבל.

מדריכים רבים נוסעים מישראל להדרכות במחנות ומרכזים בכל העולם, ויש כבר מדריכים רבים בחו"ל שהוסמכו בישראל בקורס המדריכים המזורז בפסטיבלי כרמיאל בהנהלת דני בנשלו. אני גם הדרכתי לעתים בקורסים אלה.

ואיך זה, ישראל, עם המשפחה הקרובה שלך? יש המשכיות?

הילדים שלי כולם היו בארץ, הם מדברים עברית. מאיה רוקדת ריקודי עם. הולכים לבית הכנסת, עושים קידוש, שומרים על מסורת ישראל. כיום אנו חיים בבוסטון, ואני ממשיך עם ההדרכות וחיבור של עוד ריקודים לשירים תימניים.

לאחרונה עבדתי עם איל אליהו, על ריקוד שורות חדש למוזיקה תימנית - "חג אל יאמן". הזמר תימני מתימן. מאוד נהניתי להגשים חלום של ריקוד משותף.

ועוד דוגמה: מרקו בן שמעון ואני יצרנו ביחד ריקוד חדש בשם "יאמן בלוז" עם הזמר רביד קוחלני מלהקת "יאמן בלוז"

הודעות מגיעות אלי מכל העולם. מחפשים דברים חדשים. כן, אני לא שוקט על שמריי, "האש עוד בוערת בפנים". ממשיך ליצור, ללמד, להעשיר את הרפרטואר התימני בעוד ועוד יצירות, שלא יגמר לעולם.

הסיפוק הגדול ביותר שלי הינו להדריך בארץ. אני נפעם כל פעם מחדש לחוש את החיבוק, את האהבה והכבוד שמעניקים לי בחוגים בארץ, ובמיוחד בפסטיבלים בכרמיאל ובאשדוד. לכן אני מגיע כל שנה לארץ בשמחה גדולה.

הנה כי כן, זהו איש המחול האוניברסלי - ישראל יעקובי, אשר חרת על דגלו לטפח פרק אחד בתרבות ישראל - ריקוד העם התימני. למעשה הוא מקדיש את חייו לשימור המורשת שלו והפצתה ברחבי הגלובוס, שתהיה נחלתם של חובבי המחול העממי בישראל כמו גם במדינות רבות בעולם. ניכר בו שהוא חדור אמונה שכך צריך לעשות למען ההיסטוריה ולמען הדורות הבאים.

חניית יעקובי בהפעלה

מתי גולדשמיט
תרגום: בני לוי

ריקודי עם ישראלים בשווייץ

על התפתחות ריקודי העם הישראליים בשווייץ - עיר אחר עיר

אנו שמחים להמשיך את סדרת המאמרים שלנו, "סובב עולם", על המקומות המגוונים בהם רוקדים ריקודי עם ישראלים. והפעם - שווייץ.

כחלק ממרכז אירופה, שווייץ היא אחת המדינות הקטנות יותר, ובשטח של 41,285 קמ"ר (15,943 מ"ר), היא רק כעשירית מגודלה של קליפורניה. עם אוכלוסייה של כ-9 מיליון, היא מדורגת במקום ה-20 מבין 56 המדינות והטריטוריות באירופה. השפות הרשמיות הן גרמנית, צרפתית ואיטלקית ובמידה מסוימת גם רומאנית. קרוב ל-20,000 יהודים חיים כיום בשווייץ, כאשר ציריך היא הקהילה הגדולה ביותר, ואחריה ז'נבה ובזל.

הקונפדרציה השווייצרית המקורית, עם הקנטונים אורי, שוויץ ואונטרואלדן, נוצרה עם שבועת רוטלי בשנת 1391. במהלך מאות השנים, הקונפדרציה גדלה והתכווצה במספר החברים ובגודלה. שווייץ קיימת במתכונתה הנוכחית מאז 1848 והיא מחולקת ל-26 קנטונים, כאשר קנטון יורה הוא האחרון שהוקם ב-1979.

למרות שיהודים כנראה כבר ישבו מאות שנים קודם לכן במה שהיא כיום שווייץ, המסמך הראשון על נוכחות אוכלוסייה יהודית מתוארך לשנת 1213 (בבאזל), ואחריו מסמכים נוספים כמו לוצרן (1252) וסנט גאלן (1268).

כמו בכל מקום אחר באירופה, יהודים נזקקו לזכויות מגורים מיוחדות. יישובים יהודיים הגיעו לקץ פתאומי באמצע המאה ה-14, כאשר כמעט כל הקהילות היהודיות נעלמו. יהודים הואשמו בהפצת המוות השחור, ולאחר מכן נשרפו סופית. רק במקרים בודדים התמזל מזלם שגורשו.

מהמאה ה-16 ואילך, ארגאו היה הקנטון היחיד שבו היו ליהודים זכויות מגורים במשך 250 השנים הבאות (בקהילות לנגנאו ואוברנדינגן). בין השנים 1874-1862, כל היהודים בשווייץ קיבלו בסוף זכויות אזרח מלאות וחופש התיישבות ברחבי שווייץ, למעט קנטון ארגאו, שלא הלך בעקבותיו עד 1879.

בשנת 1892 נאסרה שחיטה פולחנית (יהודית) בכל הארץ. מטעמי ניטרליות, שווייץ הפכה לחברה באו"ם רק ב-2002.

בנוסף לשני המרכזים הנוכחיים לריקודי עם ישראלים, דהיינו ציריך וברן, נכללות ערים נוספות בהן נמצאים חוגי ריקודי עם ישראלים. מצד שני, לא הזכרנו את חוגי ריקודי הפולקלור הבינלאומיים הרבים, שלכולם יש ברפרטואר לא רק ריקודי עם ישראלים ותיקים יותר אלא גם מודרניים יותר.

מלבד בציריך, ובמידה מוגבלת גם בבאזל ובז'נבה, רוב הרוקדים בשווייץ אינם יהודים. מדובר באנשים שהתעניינו בארץ ישראל באמצעות ריקודי עם ישראלים.

ציריך

ריקודי עם עם רונית בולג

אביב 1983: בתוך מעטפה בתיבת הדואר של רונית בולג נמצאת פיסת נייר כחולה עם הכותרת "האגודה הישראלית לריקודי עם" (IFDA) המפרסמת מחנה ריקודי קיץ בהטפילד (אנגליה). התענינותה התעוררה ובמהלך שיחה קצרה עם יו"ר ה-IFDA, מוריס סטון, היא השתכנעה שהמחנה הזה הוא בדיוק מה שהיא תמיד חיפשה. ריקודי עם – חלום הילדות שלה! רונית נולדה בישראל והגיעה לשווייץ עם הוריה השווייצרים בגיל 11. אז גילתה את ריקודי העם הישראליים בתנועת הנוער המקומית.

בזמן שרונית קיבלה את ההזמנה, היא הייתה אמא לשתי פעוטות והייתה צריכה למצוא דרך להשתתף במחנה זה בלי הילדים. "הדרך" נמצאה בסופו של דבר (בזכות בעל משתף פעולה) וכך, לראשונה, היא הגיעה לעולמם של ריקודי העם.

מטבע הדברים, הכל היה חדש עבורה, כלומר, היקף המחנה, התהליך, הארגון שלו, ובאופן מפתיע, העובדה שריקודים ישראליים נרקדים בכל העולם – לא רק בישראל.

חמשת הימים הללו במחנה התבררו כמאמצים ביותר, הן עבור מוחה והן עבור גופה. נלמדו כמעט שלושים ריקודים חדשים, חלקם עם רצפי צעדים פשוטים וחלקם קשים יותר. בסוף הכל היה קשה לרונית! כמו כולם, היא ישנה רק מעט, צחקה הרבה ורכשה חברים חדשים. כישורי השפה שלה עזרו לה מאוד ואחרי חמישה ימים חזרה הביתה המומה, עם אינספור רשמים חדשים וזיכרון של לא יותר מחצי (!) ריקוד בראשה.

כשחזרה הביתה גילתה במהירות כי מפגשי ריקודי עם לא קיימים בשווייץ. היא יצרה קשר עם תנועת "השומר הצעיר", שם הריקודים היו חלק בלתי נפרד מהפעילויות. נדרשו קצת שכנועים עד ששתי מדריכות (מנהיגי נוער) הסכימו לבסוף ללמד אותה ועוד כמה חובבים רפרטואר ריקוד בסיסי. בסיוע מחלקת הנוער של הקהילה היהודית המקומית (Israelitische Cultusgemeinde Zürich), היא ארגנה את המפגש הראשון (סשן ריקוד), שמשך יותר מחמישים משתתפים. זה היה ב-29 בינואר 1984.

קצת מאוחר יותר סיימו המדריכות הצעירות של השומר הצעיר את תקופת הלימודים בשווייץ ועזבו את ציריך ואת החוג החדש שהוקם. מכאן ואילך המשיכה רונית, לא רק לארגן, אלא גם לקחת חלק במחנות ריקוד נוספים ובסדנאות סוף שבוע, מחוץ לשווייץ. ואז גם החלה ללמד ריקודים בשלוש רמות: שעה למתחילים, שעה למשתלבים ושעתיים לרוקדים מתקדמים.

אז, בימים עברו, כדי ללמוד את הריקודים, היית צריך להיות במקום, לקחת חלק בסופי שבוע ובמחנות, לקנות סרטוני הדרכת הריקודים וכמובן גם את החומר המוזיקלי. מוזיקה שלא הייתה זמינה בסדנאות ניתן היה להזמין ולקנות אצל ירון מישר ב"רוקדים".

סדנה מאורגנת על ידי מחול ציריך, 2022. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

**"רוב הרוקדים
בשווייץ אינם יהודים.
מדובר באנשים
שהתעניינו בארץ
ישראל באמצעות
ריקודי עם ישראלים."**

סדנה בציריך, 2011. צילום: מתי גולדשמיט

סדנה בציריך עם מרסלו מריאנוף, 2011. צילום: מתי גולדשמיט

כשהתחילה ללמד עדיין נאלצה להשתמש בקלטות טייפ, ואחר כך התקדמה למיני דיסקים (MD) ודיסקים (CD). רק בתחילת שנות ה-2000 הביא המחשב את ישועה. היום קשה לדמיין עד כמה מייגעת הייתה עבודת ההכנה למפגש ריקודים, החל מקידוד הקסטות, סחיבת ציוד כבד, ועד לארגון ערב ריקודים שלם.

שיעורי הריקוד של רונית משכו עד מהרה אנשים רבים וכבר בתחילת הדרך היא החלה לארגן סופי שבוע של ריקודים.

יונתן גבאי ז"ל היה המורה-אורח הראשון, ואחריו במשך שנים רבות **ציון אוהיון**, שלימד גם ב"השומר הצעיר" של ציריך. ראוי להזכיר את **בני אסולין**, **מאיר שם טוב**, **אורן אשכנזי**, **דודו ברזילי ואייל אליהו** וכן את **חיים וקנין** עם להקות המחול שלו. מאז 2009 **מרסלו מריאנוף** מארגנטינה מגיע כמעט כל שנה, פעם אחת עם **ירון אלפסי** ופעם עם **עופר אלפסי**.

"מחול ציריך", כפי שכונתה הסדנה שלנו, נערכה בבכורה מיוחדת ב-2017 כשהזמר הישראלי **קובי אפללו** הוזמן להופעה בציריך וביקר בסדנת הריקוד במוצאי שבת. זו הייתה הפעם הראשונה שרקדנו לצלילי מוזיקה חיה. כולם חוו חוויה נהדרת. במהלך השנים קיבלנו את פניהם של כוריאוגרפים נוספים ביניהם **בוני פיה**, **יורם ששון**, **שלמה ממון**, **משה תלם** ו**יענקל'ה לוי** ז"ל.

בהסתכלות לאחור, על ארבעים שנות פעילות הריקוד שלה, אומרת רונית שגולת הכותרת הייתה חגיגת ה-20 בשנת 2004, אליה הוזמנו חיים וקנין והרקדנים הצעירים והמוכשרים מאוד של להקת המחול "מחול השלום/מחול מדברי".

בתחילת החגיגות, הציגה הלהקה מופע מבריק ותוסס במרכז הקהילתי היהודי אשר ריגש ביותר את 400 הצופים. הצעירים הישראלים נשארו אז בשווייץ כמעט שבוע, כדי להופיע בבתי אבות יהודים וברחובות ציריך וגם ליהנות משווייץ כתיירים. בשנים שלאחר מכן, דורות נוספים של הלהקה ביקרו שוב בציריך, והציגו מופעי ריקוד נהדרים בסדנאות ובקהילה. החל מלפני כמה שנים, "מחול מדברי" כבר לא קיים; אך "אין ספק, זה השאיר זיכרונות נהדרים וחברויות מתמשכות".

"מחול ציריך" חגגה 30 ו-35 שנה להיווסדה גם בסדנאות מיוחדות, אליהן הוזמנו מובילי ריקוד ורוקדים יקרים מכל רחבי אירופה, ישראל ואפילו דרום אמריקה. ב-8-6 בספטמבר 2024, ממש לפני מספר שבועות, חגגנו את יום השנה ה-40, עם המורים האורחים שלמה ממון, **מרסלו מריאנוף** ו**דניאלה שקופ**.

מבנה הסדנה של ציריך השתנה במהלך השנים. בעוד בן אדרי מלמד את קבוצות מתחילים 1 ומתחילים 2, רונית מלמדת את רמות הביניים והמתקדמים יחד עם **אורנה גילגן-קריב**. מה שלא השתנה הוא ההתעניינות הגדולה בריקודי עם. כיום "מחול ציריך" מונה כ-100 משתתפים קבועים ורונית שמחה לציין שחלקם נאמנים כבר מהיום הראשון. בציריך, כמו ברוב החוגים באירופה, רוב הרוקדות הן נשים, אבל כולם נהנים לרקוד יחד ולחגוג חגים ומסורות יהודיות וישראליות.

"אז, בימים עברו, כדי ללמוד את הריקודים, היית צריך להיות במקום, לקחת חלק בסופי שבוע ובמחנות, לקנות סרטוני הדרכת הריקודים וכמובן גם את החומר המוזיקלי."

החוגים מתקיימים בימי שלישי בערב במרכז הקהילתי היהודי. עם השנים, הם גדלו לקבוצה הומוגנית וגאים בכך שרוקדים חדשים ואורחים תמיד מציינים את החום והאהבה בהם הם מתקבלים על ידי הרוקדים הקבועים.

בינתיים, צצו חוגים נוספים בשווייץ (ראו ערים נוספות עם חוגים בהמשך) ויש שיתוף פעולה טוב עם כל מובילי ריקודי העם הישראליים השווייצרים. הביקוש לריקודי עם גבוה ורונית ואורנה מוזמנות לא פעם ללמד ריקודי עם ישראלים בסדנאות של ריקודים בינלאומיים וגם בפסטיבל הטאנז השנתי של ציריך.

אין ספק שרונית יכולה להתגאות בכך ש"החלה את הכדור" עבור ריקודי עם בשווייץ (יחד עם עודד הררי בברן ומרסיה לוונטל בבאזל). יחד עם זאת היא אסירת תודה לעמיתיה המדריכים – שותפות של מנהיגים העוזרים ותומכים, והיא אסירת תודה על נאמנותם ומחויבותם.

רונית מדגישה שוב ושוב: "ריקודי עם מחברים ומציעים הזדמנות מצוינת לשמור על נפש בריאה בגוף בריא". ברמה האישית, היא מצאה חברויות רבות ונהדרות באמצעות הריקוד, כאלה שהיא מרגישה שהן חלק חשוב מהסביבה החברתית שלה בבית בציריך וברחבי העולם.

ליצירת קשר: רונית בולג macholzurich@gmail.com

סדנה בציריך, 2011. צילום: מתי גולדשמיט

ציריך רוקדת עם אורנה

אורנה גילגן-קריב נולדה בקיבוץ רמת דוד ועברה, עם בעלה השווייצרי, לשווייץ לפני כמעט 40 שנה. כל שלושת ילדיה ושני נכדיה מתגוררים ברחבי ציריך. בשנת 2007 החלה לרקוד על בסיס קבוע בהדרכתה של רונית בולג בחוג שנערך במרכז הקהילתי היהודי המקומי.

בתחילה, זה היה רק כדי להחיות את הרפרטואר שנשכח עם השנים. במשך הזמן היא החלה להיות מדריכת ריקודי עם ישראלים התומכת ברונית, לא רק בשיעוריה של האחרונה. היא מנחה שלוש כיתות משלה במרכז קהילתי קטן ויפה על החוף המערבי של אגם ציריך, אליו מגיעות כשלושים וחמש נשים בגילאי חמישים עד שמונים – יהודיות ולא יהודיות – החולקות את אהבתן. לריקודי עם, לשירים, לזמרים ולאמנים ישראלים.

אורנה התחילה את השיעור הראשון שלה ב-2016 עם שתי נשים בלבד, שאליהן הצטרפו במהלך ששת החודשים הבאים עוד שתי נשים וגבר אחד. שיעור זה מתקיים בימי שני בשעות 17:30-20:00. שיעור הריקוד השני שלה התחיל בקיץ 2021, בצל מגבלות הקורונה הכלליות, עם נשים יהודיות וישראליות בעיקר. כמה מהן מעולם לא רקדו קודם לכן.

בהגיעם לגיל פרישה, משתתפי השיעורים שלה מלאי התלהבות ועם רצון עז להתגבר על קשיים ניכרים כמו מגבלות פיזיות טבעיות. פעילות חברתית, בשילוב עם "נפש בריאה בגוף בריא", היא

בהחלט רק אחת הסיבות עבורם להשתתף בריקוד העם הישראלי. שיעור זה מתקיים בימי שני בבוקר בשעות 10:00-11:30.

השיעור השלישי והמאתגר ביותר שלה התחיל בסתיו 2023. הוא כולל משתתפים מבוגרים וגם נשים עם מוגבלות פיזית. השמחה הגדולה שמביעים כל משתתפי השיעור הזה מעניקה לאורנה סיפוק ואושר רב. שיעור זה מתקיים בימי שלישי בבוקר בשעות 10:00-11:30.

אורנה מרגישה גאה שיש לה את הזכות וההזדמנות להפיץ קצת תרבות ישראלית למשתתפים היהודים והלא-יהודים שלה ולכל מי שרוצה להשתתף.

ליצירת קשר: אורנה גילגן-קריב orna.gilgen@gmail.com

חגיגת פורים במחול ציריך. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

ברן עם עודד הררי

עודד הררי (בן קיבוץ יחיעם) עבר את הכשרתו המקצועית לריקודי בלט בלונדון והיה פעיל בין היתר בלהקת המחול הקיבוצית, להקת בת שבע (תל אביב) וב"בלט הקאמרי השוויצרי" בבאזל.

בתחילת שנות ה-80, יחד עם אשתו פיירט, החל לארגן קורסים קבועים לריקודי עם בברן בימי שלישי וחמישי. שנים ספורות לאחר מכן, בשנת 1987, הקים את להקת הריקודים "נבטים" מתוך כוונה להציג את תרבות ריקודי העם הישראלית לציבור השוויצרי. לערך בשנת 1990 החל להזמין לברן כוריאוגרפים ישראלים, ביניהם משה תלם ושמואל גוב-ארי.

להקת "נבטים" בברן עם עודד הררי (שורה תחתונה, מימין). צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

**"עד היום רוקדים לשעבר
בקבוצה זו, נפגשים מדי
שבועיים באולם קהילה נוצרי,
לא רק כדי לרקוד, אלא גם
למסיבות חברתיות."**

עודד הררי

בתחילת שנות ה-2000 נטלה בתו מיכל את האחריות להפעלתם של החוגים הקבועים וכעבור כתריסר שנים נכנסו לנעליו **אורן אשכנזי** ורעייתו **לנה**.

עד היום רוקדים לשעבר בקבוצה זו, נפגשים, מדי שבועיים באולם קהילה נוצרי, לא רק כדי לרקוד, אלא גם למסיבות חברתיות. הקבוצה מונהלת כעת על ידי **כריסטין ארני**. ריקודים ישנים יותר נבדקים ומלמדים ריקודים חדשים יותר מסופי השבוע של הריקודים והסדנאות המוצעות במקומות אחרים

איש קשר: p.y.hararigraser@bluewin.ch

סדנה עם מיכל הררי (במרכז) ולנה-מריה שטטלר אשכנזי (מימין), ברן 2011. צילום: מתי גולדשמיט

עם לנה ואורן אשכנזי

לנה-מריה שטטלר-אשכנזי החלה לרקוד בילדותה באמצע שנות ה-80 באחד מחוגי הבלט שעודד הררי העביר אז בברן, בירת שווייץ עם 147 אלף תושבים. השיעורים שלו הסתיימו בדרך כלל בכ-15 דקות של ריקודים עם ישראלים. עבור לנה זה היה מפגש ראשון עם "ריקודים עם".

בשנות ה-90 היא השתתפה, יחד עם בנותיה של עודד, **מיכל וניקול הררי**, בסדנאות שארגן עודד עם מדריכי ריקוד ישראלים. היא זוכרת במיוחד סדנה עם **שמוליק גוב-ארי** בשנת 1990, כאשר הייתה בת שמונה, ובגאווה רבה הותר לה לרקוד את "כל נדרי" של גוב-ארי במעגל הפנימי. מאז ועד היום, עודד נשאר עבורה מודל נהדר לחיקוי.

ב-1998 הקימו לנה ומיכל "חוג ריקוד לצעירים", רעיון שהילה מוקדסי בירושלים, מימשה כשני עשורים לאחר מכן. (רוקדים-נרקודה מס' 108: <https://bit.ly/3TULMIU>). קבוצה זו הייתה מורכבת בעיקר מחברים שהכירו מקודם והיא נפגשת עד היום, גם אם המונח "צעיר" כבר לא מדויק 20-30 שנה מאז. בינתיים הצטרפו לחוג משתתפים צעירים מבית הספר ולדורף של לנה באיטיגן, קהילה ליד ברן עם כמעט 12,000 תושבים.

ב-2004, השתתפה לנה עם עוד 2 חברות ב"מחול אירופה", שנערך בקובנטרי, אנגליה. בנוסף למשה תלם ושמוליק גוב-ארי, היו גם המדריכים **ירון כרמל**, **אורן אשכנזי**, **ירון אלפסי** ו**אלברטו זירלינגר**.

משנת 2005 ואילך, הצטרפה לנה למיכל הררי ויחד הן ממשיכות את החוגים שעודד החל כרבע מאה קודם לכן.

לנה-מריה שטטלר-אשכנזי, 2017

אורן אשכנזי, 2017

צילום: מתי גולדשמיט

הסדנה בברן, 2017. משמאל לימין: אורן אשכנזי, יהודה רחמני, גדי ביטון ומתי גולדשמיט. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

הילה מוקדסי ולנה-מריה שטטלר-אשכנזי (משמאל), ברן 2011. צילום: מתי גולדשמיט

גם במהלך שהותה בת חמש השנים בישראל, משנת 2008 ואילך, המשיכה לנהל את הקורסים מרחוק ככל יכולתה. ב-2013 חזרה לברן עם בעלה אורן אשכנזי, ויחד הקימו את קבוצת "מחול נשמה", שתחת שמה הגיעו לא מעט כוריאוגרפים שונים כמורים אורחים לשווייץ. בינתיים, מיכל נאלצה להשהות את פעילותה בקבוצה בשל עבודתה בחו"ל.

לסוף שנת 2024 הוזמן שמוליק גוב-ארי לאירוע 20 שנה לקבוצה ששמה שונה ל"מחול אוריאנה", על שם בתם המנוחה של לנה ואורן.

לאירועים כאלה מזמינים תמיד, כאורחי כבוד, את עודד ופיירט רעייתו. זו הזדמנות טובה להיזכר בריקודים שעודד עדיין אוהב מימיו בקיבוץ.

ליצירת קשר: לנה-מריה שטטלר-אשכנזי Jhezara@hotmail.com

באזל

באזל (אוכלוסייה של 173,000) היא עיר גבול על נהר הריין, השוכנת בצפון מערב שווייץ בעיקול הנהר שבו מתכנסות צרפת, גרמניה ושווייץ. תיירים רבים הבאים לשווייץ "עוקפים" את באזל ונוסעים ישר לציריך בגלל המראה המטרופוליני שלה.

לבאזל מקום מיוחד בהיסטוריה היהודית המודרנית כמקום בו כינס **תאודור הרצל** את הקונגרס הציוני הראשון בשנת 1897, ובו, גם הוכרז השיר "התקווה" כהמנון הלאומי של הציונים והרצון להקים בית לעם היהודי בארץ. אין תיעוד אם המשתתפים אכן רקדו בסוף הקונגרס. אולם עובדה היא שיהודי באזל רקדו ורוקדים עד היום.

מרסיה לוונטל ומושיקו הלוי. צילום מאוסף פרטי

הריקודים בקהילה היהודית של באזל, Israelitische Gemeinde (IGB), התחילו עם להקת ריקוד לילדים שעברה בסופו של דבר מהאזור הכפרי של באזל-לנד לבאזל-שטדט.

בסוף שנות ה-80, הקימה **ג'רדנה פודר**, מדריכה צעירה בקהילה, להקת מחול ישראלית לילדים. **מירה ואלנה לוונטל** הצטרפו לקורס של ג'רדנה, והמשיכו לרקוד גם בבית. אבא שלהן, **סטיבן**, מצא קלטות ישנות של מוזיקת ריקודים ישראלית מימי האוניברסיטה שלו. לאמן של הבנות, **מרסיה לבנטל** (במקור מפורטלנד, אורגון ארה"ב), עלה הרעיון לקיים חוג

מירה לוונטל (מימין) מלמדת קבוצת ילדים בבאזל. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

לילדים בגינה שלהם. מירה ואלנה ביקשו מחברות בית הספר להצטרף אליהן, ועד מהרה הייתה קבוצה גדולה שהגיעה לרקוד בקביעות אחרי הלימודים. קורס ריקודי העם בגן הפך לפופולרי עד כדי כך שגם ההורים רצו לנסות לרקוד.

ברוח הבין-תרבותית של הכנסייה הפרוטסטנטית של הכפר הקטן בבאזל-לנד, הוצע חדר לריקודי עם ישראלים. השמועה פשטה ועד מהרה הוקמה להקת המחול "באיאש".

לאחר ששמעה על הריקודים בכפר, הזמינה גברת פ. סילביגר – מורה בבית הספר העברי בבאזל, את מרסיה ללמד ריקודים פשוטים למסיבת חנוכה לילדים. אשתו של החזן, מרים הלמן, גם היא מורה בבית הספר העברי, שאלה אז את מרסיה אם ניתן יהיה להקים קבוצה לנשים בבית הכנסת.

בתחילה הוקמה קבוצה המורכבת מחמש נשים. הרב של בית הכנסת, הרב לוינגר, התרגש מההצלחה ומצא אולם גדול יותר לריקודים. כך, ביום שלישי בערב בשנת 1992, נרקדו הצעדים הרשמיים הראשונים ב"באזל טאנז" (באזל ווקדת). ערבי שלישי הפכו לערבי הריקוד הישראלי הרשמיים בהם התכנסו לסירוגין קבוצת הנשים ב-IGB מבאזל-שטאדט וקבוצת הכפר מבאזל-לנד. עם הזמן, גם שלושת ילדיה של מרסיה, אלנה, מירה וגבריאל, הצטרפו ללהקת הכפר. הם הביאו רבים מחבריהם, כך שקבוצת הכפר הפכה לתערובת נפלאה של תלמידים ומבוגרים כאחד.

רות מאייר-הלדמן, שלימים תיקח לידיה את הנהגת הקבוצה, יחד עם **סוזן וורת'ינגטון**, ובעלה של **רות רמו**, התחילו לראשונה לרקוד בלהקת הריקודים של הכפר. שלוש כיתות רשמיות לילדים, אחת בבאזל-לנד וכן קורס בנות וקורס בנים בקהילה היהודית בבאזל, נוספו בעקבות תחילת שני החוגים למבוגרים. כעבור מספר שנים הוקמו שתי להקות ריקוד בכירות נוספות – אחת בבאזל-לנד ואחת ב-IGB של באזל.

סוזן וורת'ינגטון.
צילום מאוסף פרטי

כך, תכנית הריקוד הישראלית "באזל טאנז" הושלמה עם שתי כיתות מבוגרים/נוער, שני חוגים למבוגרים ושלוש כיתות ילדים.

השם, "באזל טאנז" (בזל טנצט), לקוח מפסטיבל ריקודים מיוחד המתקיים בבאזל. עם זאת, מכיוון שהשם הוא גם ביידיש ולכן מאוית באותיות עבריות, המארגנים המקוריים של הלהקה הרגישו שזה יהיה שם מושלם ללהקת המחול. במהלך השנים, מאות חולצות עם סמל "באזל טאנז" (באותיות עבריות) נלבשו בגאווה על ידי רוקדים בכל העולם.

היה צורך בריקודים ומוזיקה חדשים. מארסיה נפגשה בארץ עם **ירון מישור** שסיפק את רוב חומרי הריקוד הקיימים. יחד עם שלושת ילדיה ורבים מהרקדנים החדשים, היא המשיכה להשתתף בקורסי סוף שבוע שארגנו **עודד הררי** בבן ורונית **בולג** בציריך, יחד עם כוריאוגרפיות ומורות אורחות מישראל.

רוקדים עם ינקלה לוי ז"ל בבאזל.
צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

בשנת 1992, השתתפה מרסיה לראשונה ב"מחול אירופה" של **מוריס סטון** באנגליה. זו היתה עבודה הזדמנות לשוחח עם משתתפים מרחבי העולם, רבים מהם מדריכי ריקוד בפני עצמם, וכן לפגוש מדריכים מרכזיים מישראל. כך הפך **משה תלם** למנטור הראשי של קבוצת "באזל טאנז".

לדברי מרסיה, ריקודי ילדים נפלאים נוצרו על ידי **שמוליק גוב-ארי**, **לוי ברגיל** ו**שלמה ממון**, שהיוו את תכנית הליבה של להקות

הילדים. למרבה המזל, הריקודים הללו התאימו לא רק לילדים. הם גם נרקדו באהבה על ידי הלהקות הבוגרות ושימשו מבוא לריקודי העם הישראליים לקבוצות מתחילים באזור באזל.

במהלך השנים הוזמנו כמה מדריכי ריקוד מישראל, כמו **משה תלם**, **שלמה ממון**, **ציון אוהיון**, ו**יענקל'ה לוי ז"ל**. במהלך המפגשים המיוחדים הללו התכנסו חברי כל קבוצות באזל, כולל ילדים וקשישים, לרקוד.

בשנת 2000, הוזמנו רקדנים בשווייץ וסביבתה לסוף שבוע בבאזל-לנד עם **דודו ברזילי**, כדי לחגוג את יום הולדתה ה-50 של מרסיה.

מרסיה נעזרה בבנותיה בהוראת הקבוצות הראשיות ומירה גם לימדה קבוצת טרום-עשרה. כשאלנה ומירה יצאו ללמוד באוניברסיטה, **ג'רדנה לאנג**, שהייתה בלהקת ריקוד הילדים

להקת ילדים בבאזל "אמונה". צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

המקורית של באזל, נכנסה לתפקיד העוזרת של קבוצת "באזל טאנז".

במבט לאחור על הקבוצות, המטרה הראשונית הייתה שיהיו מספיק רוקדים כדי לסגור מעגל, כלומר לפחות חמישה רוקדים. עם הזמן, במהלך ערב שבו היה להם כוריאוגרף אורח וכל קבוצות "באזל טאנז" התכנסו בבאזל, התרחב המעגל ל-50 רוקדים לפחות.

רות מאייר-הלדמן וסוזן וורת'ינגטון קיבלו לידיהן ב-2007 את ההובלה של "באזל טאנז", וממשיכות להוביל את הקבוצה עד היום. שתיהן הצטרפו לקבוצת "באזל טאנז" בשנת 2004. סוזן, במקור מליברפול, אנגליה, חיה מספר שנים בארה"ב, בגרמניה ובישראל ועברה לשווייץ בשנת 1991.

סוזן זוכרת שכאשר החלה לרקוד בבאזל, "העריכה מאוד את סבלנותה של מרסיה בזמן שהיא עצמה נאבקה לתפוס את הכוריאוגרפיה של הריקודים הבסיסיים ביותר". הרצון שלה להשתפר כמה שיותר מהר הוביל אותה להירשם לסדנאות ריקוד שונות, לא רק בברן, ז'נבה וציריך, אלא גם בגרמניה, הולנד, איטליה ואנגליה. היא התרשמה מאוד ממגוון צעדי הריקוד והמוזיקה של הריקודים וכן מהאנרגיה והמחויבות של הרוקדים.

הפרטואר במפגשים עשוי להשתנות ממקום למקום אבל תמיד יש הרבה ריקודים מוכרים וטוב לה לראות גם כמה חדשים ושונים.

כיום, קבוצת "באזל טאנז" קטנה אבל יש לה גרעין מסור של רוקדים קבועים שלא נתנו אפילו לקורונה לעצור אותם, מלבד כאשר היה סגר מוחלט. הפרטואר מורכב מריקודי מעגל בלבד. נכון לעכשיו, הרמה היא מתחילים עד בינוניים. כולם מוזמנים ואין צורך בניסיון קודם בריקוד.

בחדר המשמש באופן קבוע למפגשי הריקוד יש רצפה המיועדת לתנועה וריקוד, כך שהמשטח עדין לרגליים!

העלות למפגש היא CHF 20 (= 22 דולר או 85 שקל). ב"באזל טאנז" רוקדים בימי רביעי בערב בשעות 19:30-21:00 בכתובת: HWS Schule, Eulerstrasse 55, 4051 Basel. בבואכם, אנא בדקו את המסך בכניסה הראשית מכיוון שמפגשי הריקוד לא תמיד מתקיימים באותו חדר. יש לחפש את "R. מאייר".

נשות קשר: worthingtons@bluewin.ch **סוזן וורת'ינגטון**

רות מאייר-הלדמן: ruth.meier@intergga.ch

"הפרטואר במפגשים עשוי להשתנות ממקום למקום אבל תמיד יש הרבה ריקודים מוכרים וטוב לה לראות גם כמה חדשים ושונים."

ז'נבה

מדי שבוע נפגשת בז'נבה להקת מחול שמטרתה "להפגיש בין צעירים ומבוגרים יהודים מז'נבה". העמותה העדיפה שלא לפרסם פרטים על קורסי הריקוד שלה, כך שאפילו לא ניתן היה לברר באיזה יום בשבוע הקבוצה נפגשת. לדברי מנהיגת הריקוד הנוכחית **איילת ג'ואנס**, באופן כללי, זרים יכולים להצטרף לקבוצה, אך רצוי לפגישה בודדת בלבד. אחרת, זה כפוף לאישור מיוחד מארגון הספורט היהודי המקומי של מכבי ז'נבה.

ליצירת קשר: **איילת ג'ואנס** ayeletjoanes@gmail.com

אולטן

כבר למעלה משלושים שנה, להקת מחול שהוקמה במקור על ידי **עודד הררי** פעילה בקהילה כנסייתית באולטן (קנטון סולותורן), בניהולה של **אורסולה רוטשי**. קבוצת אנשים בגילאים מעורבים נפגשת אחת לשבועיים בימי חמישי. הכוונה היא להפגיש לא רק חוקדים מנוסים, אלא גם כאלה שאין להם ניסיון קודם כדי לאפשר להם לחוות את "הטמפרמנט המיוחד של ריקודי העם הישראליים"

איש קשר: **אורסולה רוטשי** ursula.rutschi@ref-olten.ch

שאפהאוזן

רטו רוטיסהאוזר, מהעיר שפהאוזן (36,000 תושבים, בירת הקנטון בעל אותו השם), נתקל בריקודים ישראלים במקרה, במסיבת יום הולדת במרץ 2004. כתוצאה מכך, נוצרה קבוצה קטנה באופן ספונטני. נפגשים פעם בחודש. שנה אחת בלבד לאחר מכן, הם השתתפו בסוף שבוע של ריקודים בציריך, ובאותה שנה, בסדנה עם **מתי גולדשמיט** בתאינגן (בקנטון שפהאוזן).

מעל הכל, הייתה זו המורה בדימוס, **ורנה סטם**, שהציגה את ריקודי העם הישראלי בקנטון זה בסדנאות המאורגנות מדי שנה. את הסדנאות ב-2005-2009 הנחה מתי גולדשמיט. בשנים 2010-2011 התקיימו שתי סדנאות נוספות עם מתי גולדשמיט בהרבלינגן (קנטון שפהאוזן) בהנחיית רוטיסהאוזר. בשנים האחרונות נערכו פגישות במרווחים לא קבועים בהנחיית רוטיסהאוזר בשבת אחר הצהריים בין השעות 15:30-17:30 בכנסייה חופשית לפי תוכנית קבועה של חצי שנה. דמי ההשתתפות לאדם הם חמישה פרנק (= \$5.50 US או 21 ש"ח). הקבוצה מונה עד חמש עשרה נשים בגילאים שונים; עד כה, "גברים מעולם לא הופיעו", כפי שהעיר רוטיסהאוזר בבדיחות.

רטו רוטיסהאוזר מוביל שורת רקדנים, שאפהאוזן 2010. צילום: מתי גולדשמיט

הרפרטואר שלהם כולל כמעט מאה ריקודים. בתקופת הקורונה שמר המדריך על הפגישה מעודכנת באינטרנט.

איש קשר: רטו רוטיסהאוזר rutishausersh@bluewin.ch

רוקדים בשאפהאוזן עם מטי גולדשמיט (משמאל), 2010. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

סולותורן

ג'וטה מאסס מובילה קבוצה בעיר Solothurn (אוכלוסייה של 17,000 תושבים, בירת הקנטון באותו שם) כבר כמעט שני עשורים עם כתריסר משתתפים, מחציתם נשים וחצי גברים. היא גם מנהלת סשן ריקוד שני בביל/ביאן (קנטון ברן עם צרפתית וגרמנית כשתי השפות הרשמיות), גם כן עם כתריסר משתתפים, כולל שני גברים. כל הקבוצות נפגשות מדי שבועיים [כל שבועיים] (תמיד בימי ראשון) בכנסייה חופשית; דמי ההשתתפות לאדם הם חמישה פרנק שוויצרי (= US \$ 5.50 או 21 ש"ח). עבור מפגשי סולותורן, ההכנסות נתרמות לניצולי שואה באוקראינה ועבור מפגשי ביל, לכנסייה המתודיסטית. עדיפות ניתנת לריקודי יeshנים וריקודים שנוצרו עד שנת 2000. ריקודי זוגות רוקדים רק מדי פעם במושב סולותורן.

ליצירת קשר: jutta.maass@bluewin.ch

ווינפלדן

הכל התחיל בסביבות שנת 2000, כשדניאל, בעלה של בירגיט זיידנברג באותה תקופה, (נוצרי במקור למרות שיש לו הורים יהודים), הקים קהילה יהודית חדשה ללימוד התנ"ך, יחד עם יהודים משיחיים נוספים בחלק דובר הגרמנית של שווייץ. בקהילה נחגגו רק חגים ומועדים יהודיים, שכללו – באופן טבעי – גם שירה וריקודים. פסטיבלים אלה התקיימו בעיקר במיקום הנקרא זוננברג בהפנהופן (קנטון תורגאו).

על מנת שהקבוצה תשפר את כישורי הריקוד, הוזמן המדריך המוסמך יליד ישראל במחול ובתנועה, **בן אדרי** (ציריך), לווינפלדן (אוכלוסייה: 12,000; קנטון תורגאו) פעמיים עד שלוש בשנה. בן אדרי נחשב "קפדן מאוד, אם לא קפדן מדי", אבל הבנות למדו היטב את הריקודים והן שימחו את המבקרים בחגיגות החג.

האוריינטציה הדתית והפילוסופית של דניאל זיידנברג הלכה לכיוונים חדשים שהובילו עד מהרה להתפרקות להקת המחול. באותו שלב זה כלל רק את בירגיט זיידנברג כמדריכת הריקוד וכמה

מבנותיה (מתוך אחד עשר ילדים) וכן בנות של חברי משפחה. חובבי הריקוד הנותרים הצטרפו בסופו של דבר לקבוצת הריקוד Winterthur של **נטלי נויאנשוונדר ודניאלה גרוב-ברוק** בסביבות 2012, כאשר הקבוצה של בירגיט חדלה להתקיים.

ליצירת קשר: **בירגיט זיידנברג** birgit.siddi@gmail.com

וינטרטור

נטלי נויאנשוונדר (אז עדיין מאיסיקון, קנטון תורגאו) החליטה להקים להקת ריקוד קבועה בונטרטור, יחד עם חובבת ריקוד נוספת, **דניאלה גרוב-ברוק**.

ב-2007 הן הזמינו לראשונה את **מתי גולדשמיט** לווינטרטור (אוכלוסייה: 112,000; קנטון ציריך) כדי לבוא וללמד ריקודים בסיסיים. לאחר מכן התקיימו עוד 11 סדנאות עד שנת 2019. במהלך השנים האחרונות הוכנס מדריך הריקוד עודד הררי (ברן) כדי להרחיב את רפרטואר הריקודים שלהן חבורה של עד עשרים רוקדים (כמעט כולן נשים) נפגשה כל שבועיים למשך שעות עד שלוש שעות. עם התפרצות נגיף הקורונה, בשנת 2020, הקבוצה נעצרה. נויאנשוונדר כבר עזבה את צוות הארגון כמה שנים קודם לכן לצורך הכשרה מקצועית נוספת והוחלפה על ידי קאטלי הופלינג (Wiesendangen, קנטון ציריך). בתום הסגר, הקבוצה נפגשה פחות ופחות, כאשר גרוב-ברוק ו**רונית בולג** (ציריך) לימדו בעיקר בחודשים האחרונים. עם מספר סדנאות בודדות בשנה וללא גרעין קבוע של רוקדים במפגשים קבועים, לא ניתן היה יותר לקיים את להקת המחול והיא אינה פעילה יותר. האנשים המעטים שעדיין פעילים היום ושלא יוותרו על הריקוד, נוסעים 24 קילומטרים בערך לציריך

איש קשר: **דניאלה גרוב-ברוק** daniela.gb@bluewin.ch

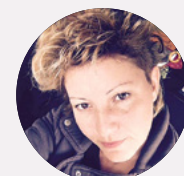

קבוצת ריקודים בווינטרטור 2019. צילום מארכיון Israelisches Tanzhaus

הריסאו

במשך שנים ספורות הוקם מעגל ריקודים בהריסאו (אוכלוסיית 16,000 נפש, בירת קנטון אפנצל אוסררודן), בתחילה בראשות **אווה סגייר** ולאחר מכן על ידי **דניאלה ליי**. החומר הבסיסי הוצג באמצעות מספר סדנאות עם **מתי גולדשמיט** בשנים 2008-2010. הקבוצה כבר לא פעילה.

אין לנו ארץ אחרת

חלי לבנה
צילומים: אלכס הובר

שלמה ממן נולד בטבריה ב-10.10.1953. כיום גר בתל אביב, אב לילדה וסב לנכדה.

שלמה: התחלתי את דרכי בעולם המחול עוד כשהייתי נער צעיר. בכל שבת, אני ואבא שלי וכל אחיי, היינו הולכים יחד ברגל לבית הכנסת. שבת אחת, אחרי שחזרנו מבית הכנסת הביתה, אבי שאל אותי אם אני רוצה ללכת יחד איתו לראות משחק כדורגל באצטדיון השכונתי שלנו בטבריה. שמחתי ונעניתי בחיוב.

כשעשינו את דרכינו חזרה הביתה מן האצטדיון, עברנו דרך בניין "הסתדרות הפועלים", ושמענו שמוזיקה יפה בוקעת ברקע. נכנסנו פנימה אל הבניין, ושם נגלה לעיניי מחזה שלא אשכח לעולם. היה שם אולם ובקצהו במה גדולה, שעליה רקדו זוג רקדנים מקצועיים. שני גברים, שרקדו ריקוד תימני מסורתי.

הרקדנים היו פתלתלים בתנועותיהם והזיזו את גופם באופן ששבה את ליבי. ניסיתי להבין איך הם זזים כך. המוזיקה היתה בסגנון תימני, וזוג הרקדנים נעו לצליליה, בתיאום מושלם, כאילו נולדו יחד איתה. בסוף המופע, הקהל הריע בתשואות רבות, ושם ידעתי. ידעתי שזה מה שאני רוצה לעשות. גם אני רציתי לרקוד.

כשהייתי תלמיד בתיכון בטבריה, היה לנו שכן ששירת בחיל הצנחנים. כל פעם כשראיתי אותו חוזר מן הצבא עם המדים הירוקים, הנעליים האדומות והכומתה האדומה, ראיתי בו אדם שעושה מלאכת קודש עבור ארץ ישראל, והדרך בה הוא הלך אל ביתו היתה מלאת הוד וגאווה.

כשהגיע זמני להתגייס לצה"ל לשירות הצבאי בפברואר 1972, התנדבתי לשרת בחיל הצנחנים, בהשראת אותו שכן חייל שראיתיו חוזר הביתה. עברתי את המבדקים בהצלחה והתקבלתי לחיל הצנחנים. הייתי לוחם בצה"ל, וזה היה עבורי הגשמת חלום.

כשהייתי בטירונות שנמשכה ארבעה עשר חודשים מלאים, השתתפתי במבצע צבאי בלבנון, ולקחתי חלק כחייל סדיר במלחמת יום הכיפורים בגזרה הדרומית במצרים, בתעלת סואץ, ולאחר מכן, היחידה שלי נלחמה ברמת הגולן.

המלחמה הנוכחית החזירה אותי לזיכרונות הקשים שהיו לי ממלחמת יום הכיפורים, והיום אנחנו חווים את המלחמה בעצימות גבוהה הרבה יותר, הן כצבא והן כאזרחים.

והנה הריקודים של שלמה באתר "רוקדים": <https://bit.ly/3XCklOW>

על הריקוד שלמה מספר:

את הריקוד "אין לי ארץ אחרת" חיברתי מיד אחרי צאת השיר ב-1986. השיר נכתב כתגובה מאוחרת למותו של אחיו הצעיר של **אהוד מנור** במלחמת ההתשה. כשניסיתי לחבר את הריקוד, עלה אצלי קושי גדול לחבר ריקוד על השיר המקורי, כי המקצב והבתים שלו, כפי שבוצעו במקור, לא אפשרו לי ליצור ריקוד בחלוקה נכונה במקצבים הקיימים. בנוסף, יש בשיר המקורי קטע מעבר ללא מילים, וחשבתי שכדאי שהוא יתנגן מיד אחרי הפזמון.

על כן החלטתי להקליט את השיר בביצוע חדש, כשאני מבצע אותו יחד עם הזמרת **קרון פורת**, על פי עיבודו של **קוין אסי דיקרוז**, שהתאים יותר לריקוד עם. ביצעתי בו שינויים קלים במעברים, שינויים במהירות השיר, וכן הוספתי הכפלות, כדי שהוא יישמע כאילו מקהלה שרה אותו, וכך לימדתי את הריקוד בכל ההרקדות בארץ וברחבי העולם.

אך לצערי, הריקוד לא התקבל כפי שציפיתי שיתקבל, למרות שהשקעתי בו המון מחשבה ותנועות ריקודיות המספרות על רוחו של השיר. באותם הימים, הריקוד לא הצליח ולא נרקד בשום מקום.

לאחר ה-7.10.23, השיר קיבל משמעות חדשה והפך למעין המנון, המלווה את כולנו בתקופה הקשה שאנחנו עוברים כעת. על כן, חשבתי שזה הרגע הנכון ליצור ריקוד מחודש על השיר המיוחד והמרגש הזה, בעודי מתבסס על הריקוד המקורי, כשהמטרה היא ליצור ריקוד שלא יהיה מורכב מדי ושיהיה נגיש לכולם, הן לרוקדים מתחילים והן למתקדמים.

באותם הימים בהם הרהרתי בנושא ורציתי לעשות את השינוי, התקשר אליי חברי הטוב, המדריך **חיים מילשטיין**, והמליץ לי לחבר ריקוד חדש לשיר הזה. פתאום זה העניק לי את הכוח, הרצון והביטחון שהרעיון שלי לחבר ריקוד חדש, הוא רעיון טוב. לשמחתי, הריקוד התקבל השנה בהתלהבות גדולה בכל רחבות הריקודים.

השיר "אין לי ארץ אחרת" נגע מאוד לליבי. המילים והלחן מספרים על הארץ האהובה שלנו ומדגישים עבורנו את העובדה ש"אין לנו ארץ אחרת", שהיא שלנו ושנאנחנו נעשה הכל למענה. אנחנו תמיד נהיה שייכים לה ותמיד נהיה נכונים להקריב את עצמנו למענה.

אני רואה בהרקדות כמה הרוקדים מתרגשים כשהם רוקדים את הריקוד שלי, וזה משמח ומרגש אותי בכל פעם מחדש. המטרה של עם ישראל עכשיו היא להמשיך קדימה ולהאמין שבאמת אין לנו ארץ אחרת!

הריקוד "אין לי ארץ אחרת": <https://bit.ly/3TyFN5Q>

אין לי ארץ אחרת

צורת ריקוד: מעגל

מבנה ריקוד: בית אחד, שלושה חלקים.

משקל: 4/4

חלק א': עמידה רגילה, ללא אחיזת ידיים, פנים למ"מ

1-2 הנחת אצבעות רגל ימין לפנים, בשיכול לפני שמאל תוך הנחת כף יד ימין על כתף שמאל; שהייה.

3-4 הנחת אצבעות רגל ימין לפנים, באלכסון ימינה תוך הנחת כף יד שמאל על כתף ימין; שהייה.

5-8 שיכול בימין מאחורי שמאל שמאלה; פסיעה בשמאל שמאלה; שיכול בימין לפני שמאל שמאלה תוך התרוממות על אצבעות רגל ימין; שהייה.

9-10 פסיעה בשמאל במקום מאחורי ימין; פתיחה בימין ימינה.

11-16 "שיכול חילוף" החל בשמאל ימינה; שיכול בשמאל לפני ימין; שהייה.

17-32 1-16 חוזר שנית.

חלק ב': עמידה רגילה, פנים למ"מ

1-2 העברת משקל ימינה ושמאלה.

3-6 ימין לפנים למרכז לתחילת הסיבוב ימינה למ"מ בעוד 2 פסיעות: שמאל וימין; שהייה.

7-10 פסיעה בשמאל כלפי מ"מ תוך הרמת יד שמאל; שהייה; 2 פסיעות במקום מאחור: ימין ושמאל.

11-12 פסיעה בימין למ"מ, באלכסון שמאלה; שהייה.

אין לי ארץ אחרת

מילים: אהוד מנור;
לחן: קורין אלאל

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מילה בעברית חוזרת
אל עורקיי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי
לא אשתוק, כי ארצי
שינתה את פניה
לא אוותר לה,
אזכיר לה,
ואשיר כאן באוזניה
עד שתפקח את עיניה

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מילה בעברית חוזרת
אל עורקיי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי
לא אשתוק, כי ארצי
שינתה את פניה
לא אוותר לה,
אזכיר לה,
עד שתחדש ימיה
עד שתפקח את עיניה

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
כאן הוא ביתי
אין לי...

13-16 יוצאים בקשת לק"מ בשלוש פסיעות
החל בשמאל; שהייה (כאשר הפנים
למ"מ).

17-24 שתי צעדות תימניות החל בימין.

חלק א' חוזר שנית

חלק ב' 1-16 חוזר שנית

חלק ג': עמידה רגילה, פנים למ"מ

1-4 ימין ימינה תוך התרוממות והרמת
הידיים למעלה; שהייה; שמאל
מאחורי ימין; ימין במקום.

5-8 כמו 1-4 בשמאל שמאלה.

9-12 חילוף שיכול בימין ימינה.

13-16 העברת משקל לימין ולשמאל; סגירת
ימין על יד שמאל; שהייה.

17-18 פסיעה בימין לפנים כלפי מ"מ תוך
הנפת הידיים למעלה; שהייה.

19-20 פסיעה בשמאל לפנים כלפי מ"מ תוך
הנפת הידיים למעלה; שהייה.

21-24 קפיצה קלה בימין לפנים; שמאל
לפנים תוך כפיפת גוו לפנים; ימין
מאחור; שהייה.

25-28 שלושה צעדים לאחור אל ק"מ החל
בשמאל; שהייה.

29-32 כמו 13-16.

33-64 חלק ג' חוזר שנית.

"אני רואה בהרקדות
כמה הרוקדים מתרגשים
כשהם רוקדים את הריקוד שלי,
וזה משמח ומרגש אותי."

חניה. שאלתי אותו מי מרקיד באולם, והוא ענה לי בחיוך מבוש שיש על מי לסמוך – בת אל, אשתו, המכירה את העבודה מצוין.

הפעם ההרקדה בהיכל הספורט ע"ש יצחק נבון ביבנה, אולם ספורט גדול, חדיש וממוזג, מלא מפה אל פה, עמוס במאות רוקדים שבאו לחגוג אתו יום הולדתו. מחמם את הלב.

בנוסף לרוקדות ולרוקדים, הגיעו המון מדריכים החל מאזור חיפה בצפון, ועד לדרום מאזור הערבה.

וזה אומר שאוהבים אותך, איציק!

אז הנה כאן חלק מהחווייה בתמונות.

יומולדת 58 לאיציק בן דהן

ל הזמנה כזאת יפה לחגיגת יום ההולדת של איציק בן דהן, אי אפשר לסרב. ההזמנה כל כך צבעונית ויפה, עם הרבה תמונות של מתנות.

אני מכיר את האיש החייכן שעוזר לכולם, האיש שפרש מצבא-קבע בגיל 48, "הסתער" על רחבות ריקודי-העם וצבר לו לא מעט אוהדים.

לפני 6 שנים באתי לחגוג יומולדת עם איציק במתנ"ס גרמנוב. האולם היה מלא ברוקדים. הבאתי לו מתנה – את צילומי הריקודים שלו – כמעט כולם – המופיעים ב"רוקדים" צרובים על דיסק. זה הקישור באתר רוקדים: <https://bit.ly/3AsbZ4s>.

לחגיגת יום ההולדת הגעתי כמובן עם בת-זוג. החנייה הייתה מלאה ברכבים. איציק היה בחוץ ועזר לבאים למצוא מקום

